

Saules aizsargkrēma ražošanas ķibeles izmaksāja ražotājam prāvu naudas summu 2/31/24

Zvērināta advokāte, PwC Legal
Natalja Puriņa

Apmierinot prasību pilnībā par zaudējumu un tiesāšanās izdevumu piedziņu 212 040,63 eiro apmērā, noslēgusies civillietā *PwC Legal* klienta strīdā ar kādu SIA par zaudējumu, tostarp atrautās peļņas, piedziņu. Prasītāja intereses lietā pārstāvēja *PwC Legal* zvērināta advokāte Natalja Puriņa.

Lietas apstākļi

Prasītājs bija uzņēmums, kas izplata sejas un ķermeņa skaistuma kopšanas un ādas aprūpes produktus, savukārt atbildētājs bija uzņēmums, kas tos ražo. Lai nodrošinātu savu komercdarbību, pārdodot noteiktu sezonas preci patērētājiem, starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts līgums, kurā citstarp atbildētājs uzņēmās piegādāt prasītājam noteiktu atbildētāja preci tās tālākai izplatīšanai. Pirms līguma noslēgšanas atbildētājs apliecināja produkta atbilstību ar vairākiem prasītājam izsniegtiem preces paraugiem.

Kad pasūtīto produktu piegādāja, prasītājs veica preces kvalitātes pārbaudi, kuras laikā konstatēja neatbilstības iepriekš saņemtajiem paraugiem. Tajā pašā dienā prasītājs par konstatētajām neatbilstībām informēja atbildētāju, kurš neatzina preces neatbilstību līguma noteikumiem.

Vienlaikus gala produktu un iepriekš saņemtos paraugus prasītājs iesniedza neatkarīgā un specializētā uzņēmumā salīdzināšanai, kurš savā atzinumā apstiprināja prasītāja bažas par saņemtā gala produkta neatbilstību izsniegtajiem paraugiem.

Līdz ar to prasītājs nevarēja uzsākt produkta realizāciju plānotajā laikā, turklāt prece (saules aizsargkrēms) pēc tās īpašībām bija izteikti sezonāla, tāpēc jaunas preces partijas sagatavošana laikā nebija iespējama.

Tas prasītājam radīja lielus zaudējumus, tostarp atrautās peļņas veidā. IZRĀDOT LABVĒLĪBU, prasītājs samazināja zaudējumu kopējo apmēru līdz 200 000 eiro. Sākotnēji līdzēji šo strīdu risināja ārpusstiesas kārtībā, taču atbildētājs neatzina zaudējumu esību, tādēļ prasītājs cēla prasību tiesā.

Pušu argumenti

Strīds bija par to, vai prasītājs ir ievērojis ANO 1980. gada 11. aprīļa Konvencijas par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem 38. un 39. pantā noteikto pircēja pienākumu veikt preces apskati tik īsā laikā, kāds konkrētajos apstākļos ir praktiski iespējams, un nosūtīt pārdevējam paziņojumu par preces neatbilstību saprātīgā termiņā, kā arī, vai atbildētājs pārdeva līgumam neatbilstošu preci ar trūkumiem, nodarot prasītājam zaudējumus, un tādēļ atbildētājam ir pienākums tos atlīdzināt.

Atbildētājs norādīja, ka prasītājs, pēc preces saņemšanas Rīgā (no kurienes tā vēlāk tika pārvietota) nosūtot atbildētājam preces pieņemšanas aktu bez iebildumiem un pēc tam preci 17 dienas glabājot, ar konkludentām darbībām apliecināja preces atbilstību līguma noteikumiem, vienlaikus tādā veidā atsakoties no iebildumu celšanas, tādēļ bija iestājies noilgums. Turklāt atbildētājs nevarēja pārliecināties, kādā veidā prece tika uzglabāta un pārvadāta un vai uzglabāšanas un pārvadāšanas laikā nav notikusi kāda fizikāla

iedarbība uz precī.

Prasītājs norādīja, ka preces pieņemšanas akts neapstiprina preces pieņemšanu bez iebildumiem vai to, ka prasītājs bija precī apskatījis un pārbaudījis, bet neatbilstības nebija konstatējis, kā to apgalvoja atbildētājs. Šis dokuments apliecina tikai preces saņemšanas faktu.

Tādējādi ir pamats secinājumam, ka prasītājam saskaņā ar konvencijas 38. panta trešo daļu bija tiesības atlikt preces pārbaudi līdz brīdim, kad tā nonāks pie prasītāja, nevis kādā no pārvadājuma starpposmiem, kas nebūtu bijis praktiski iespējams.

Viss minētais ir pamats secinājumam, ka prasītāja pienākums pārbaudīt preces atbilstību radās tikai brīdī, kad prece nonāca pie prasītāja Lietuvā. Prasītājs arī nekavējoties tajā pašā dienā to izdarīja, konstatējot preces neatbilstību līguma noteikumiem. Par konstatēto tajā pašā dienā paziņots atbildētājam.

Līdz ar to prasītāja ieskatā ir konstatējams līguma pārkāpums no atbildētāja puses, kas ir cēloniskā sakarā ar prasītājam nodarīto zaudējumu apmēru.

Lai atspēkotu citus atbildētāja argumentus par saules aizsargkrēma nepareizu transportēšanu, uzglabāšanu vai pat iespējamu fizisku iejaukšanos sastāvā, kas atbildētāja ieskatā varēja novest pie tā, ka prasītāja saņemtais aizsargkrēms mainīja savu tekstūru, prasītājs piesaistīja ekspertu ar doktora grādu ķīmijā un specializāciju kosmētikas ražošanas procesā. Šis speciālists paskaidroja tiesai, ka īslaicīgas temperatūras svārstības, pat ja tādas gadījās transportēšanas laikā, nekādi nevarēja ietekmēt krēma sastāvu, jo atbilstoši kosmētikas ražošanā pieņemtajiem standartiem saules aizsargkrēmam jāspēj izturēt īslaicīgas temperatūras izmaiņas. Aizsargkrēma sastāva maiņa jau pēc ražošanas beigām vairs nav iespējama, tādēļ atbildētāja pieņēmums, ka prasītājs pats mēģinājis kaut ko piemaisīt krēmā, ir noraidāms.

Visbeidzot, ar eksperimentu tika uzskatāmi pierādīts, ka kļūda patiesībā slēpās ražošanas procesā, kuru atbildētājs bija pārkāpis, neuzsildot krēma masu līdz nepieciešamajai temperatūrai, kā rezultātā tika izgatavota prece, kura pēc viskozitātes, konsistences, izskata, krāsas un uzsūkšanās spējām neatbilda iepriekš apstiprinātajiem paraugiem.

Pilnībā apmierinot prasītāja prasības pieteikumu, tiesa norādīja, ka:

1. piekrist prasītāja argumentam, ka preces pieņemšanas akts pierāda tikai preces saņemšanas laiku, vietu un daudzumu, bet neaplicina preces pieņemšanu klusējot, tādēļ preces pārbaudīšanai nebija jānotiek Rīgā, bet gan tikai pēc tās iepakojšanas un nogādāšanas Lietuvā, kā to prasītājs atbilstoši bija veicis;
2. atbildētājs kā pārdevējs nav pildījis konvencijas 35. pantā noteikto pienākumu piegādāt precī, kura pēc daudzuma, kvalitātes un apraksta atbilst līguma noteikumiem. Līdz ar to atbilstoši 36. pantam atbildētājs saskaņā ar pušu starpā noslēgto līgumu un konvenciju atbild par jebkuru preces neatbilstību, kas pastāv brīdī, kad risks pāriet pircējam, pat ja šī neatbilstība kļūst acīmredzama tikai vēlāk;
3. atbildētāja iebildumi par iespējamiem pārkāpumiem preces transportēšanā vērtējami kritiski, jo kvalitātes specifikācijā norādīts, ka produktu var transportēt ar visa veida transportlīdzekļiem. Krava netiek klasificēta kā bīstama. Norādes par īpašām transportēšanas prasībām specifikācijā nebija iekļautas;
4. ņemot vērā konstatēto preces neatbilstību, ko apliecina vairāki speciālistu atzinumi, prece netika laista tirdzniecībā un prasītājam ir radušies zaudējumi, ko veido tiešās izmaksas un atrautā peļņa. Prasītājs, ievērojot konvencijas 74. pantā noteikto paredzamības principu, kas nosaka zaudējumu apmēra ierobežojumus, ir samazinājis piedzenamo zaudējumu apmēru, kas

atbilst samērīguma principam un starptautiskās tirdzniecības paražām. Līdz ar to atzīstams, ka prasītāja 200 000 eiro zaudējumi ir noteikti un aprēķināti atbilstoši un, tā kā ir konstatēti četri zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi, zaudējumi ir piedzenami no atbildētāja.